

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 21 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Γιατί η εργατική τάξη στην Ελλάδα δεν κατόρθωσε να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στις κοινωνικές εξελίξεις του τόπου έως το 1910;

Μονάδες 10

β. Ποιες είναι οι πολλαπλές συνέπειες που προέκυψαν για την Ελλάδα μετά την ενσωμάτωση των Νέων Χωρών στον εθνικό κορμό με το τέλος των Βαλκανικών πολέμων;

Μονάδες 16

ΘΕΜΑ Α2

α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα δεδομένα της **Στήλης Α** και δίπλα στο καθένα το γράμμα της **Στήλης Β** που δηλώνει τη σωστή απάντηση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Ε.Δ.Ε.Σ.	α. Ιδρύει νεολαιίστικη οργάνωση, την Ε.Π.Ο.Ν.
2. Ε.Κ.Κ.Α.	β. Ανατινάσσει τα γραφεία της προδοτικής φασιστικής οργάνωσης Ε.Σ.Π.Ο.
3. Ε.Α.Μ.	γ. Αποτελεί ένα είδος κυβέρνησης της ελεύθερης Ελλάδας.
4. Π.Ε.Α.Ν.	δ. Ιδρύει αντάρτικο σώμα με το οποίο δρα κυρίως στην περιοχή της Γκιώνας.
	ε. Δίνει την πρώτη μάχη στα Ρυκά της Παρνασσίδας.
	στ. Συμμετέχει στην ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου με το ένοπλο σώμα Ε.Ο.Ε.Α.

Μονάδες 8

β. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω Συμφώνων:

- "Αντιδιεθνιστικό Σύμφωνο"
- "Σύμφωνο Μολότωφ - Ρίμπεντροπ"
- "Σύμφωνο της Άγκυρας"
- "Σοβιετοκεμαλικό Σύμφωνο Φιλίας".

Μονάδες 16

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση το κείμενο που σας δίνεται και τις ιστορικές σας γνώσεις να κρίνετε την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Ελευθερίου Βενιζέλου κατά τα έτη 1928-1932.

"Αλλά θα στηρίξωμεν ακόμη αποτελεσματικώτερον το κοινωνικόν καθεστώς δια της επιβαλλομένης αμέσου και ριζικής μεταρρυθμίσεως του εκπαιδευτικού μας συστήματος, εφόσον εκατοντάδες σχολείων της κλασσικής λεγομένης εκπαιδεύσεως εξακολουθούν να εξαπολύουν κατ' έτος χιλιάδας νέων ατελέστατα συνήθως μορφωμένων, ανικάνων ουσιαστικώς διά κάθε παραγωγικήν εργασίαν, το μέλλον μας δε δεν ημπορεί παρά να είναι σκοτεινόν και το κράτος εργάζεται προφανώς δια να παρασκευάση τον μέλλοντα στρατόν της κοινωνικής ανατροπής. Είμαι βέβαια θιασώτης της κλασσικής εκπαιδεύσεως αλλά δι' ελαχίστην αναλογίαν της σπουδαζούσης νεολαίας, δια τους ολίγους εκλεκτούς, οι οποίοι θα αποτελέσουν την ηγεσίαν της αύριον. Εις τους εκλεκτούς τούτους κατατάσσω όλους εκείνους, οίτινες προερχόμενοι έστω εκ των κατωτέρων στρωμάτων θα ηρίστευον εις το δημοτικόν σχολείον και εις τους οποίους, εφ' όσον είναι άποροι, το κράτος θα έδιδεν υποτροφίας δια να συνεχίσουν την περαιτέρω μόρφωσίν των. Δια τους πολλούς, τους φοιτώντας εις τα σχολεία της Μ.Εκπαιδεύσεως, η κλασσική λεγομένη εκπαίδευσις είναι στείρα απολύτως και άγονος.

Αλλά και το δημοτικόν σχολείον, το οποίον μορφούμενον εις σχολείον εργασίας πρέπει σοβαρώς να μεριμνήσωμεν, όπως καταστή γενικώς εξατάξιον, με την ευχήν όπως βραδύτερον γίνη και επτατάξιον, δεν αντιλαμβάνομαι ως σχολείον γενικής μόνον μορφώσεως.

Πιστεύω ότι κατά τα τελευταία έτη της εν αυτό φοιτήσεως δυνάμεθα κυρίως εις τα σχολεία των γεωργικών περιφερειών να μεταδώσωμεν εις τους μαθητάς ποσόν πρακτικών γεωργικών γνώσεων, αι οποίαι θα τους καταστήσουν ικανωτέρους εις την καλλιέργειαν της γης και

εάν ακόμη δεν έχουν τα μέσα ή την ευκαιρίαν να συμπληρώσουν την γεωργική των μόρφωσιν δια της φοιτήσεως εις πρακτικόν γεωργικόν σχολείον. Εννοείται άλλως τε ότι δεν θίγω παρά εις γενικωτάτας μόνον γραμμάς το πρόβλημα το κατ' εξοχήν πολύπλοκον και δυσχερές".

Τάσου Μιχαλακέα, *Ιστορική σύνθεσις*, σ.630-631.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Μελετώντας την πηγή που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να περιγράψετε τις οικονομικές δραστηριότητες στις οποίες επιδίδονται οι Έλληνες αστοί κατά το 19^ο αιώνα.

"Το ζήτημα όμως που ενδιαφέρει περισσότερο εδώ είναι τα αποτελέσματα της μεταπρατικής ιδεολογίας. Γιατί οι μικρόπνοες οικονομικές δραστηριότητες του καθενός αστού ατομικά, στηριγμένες στην αποφυγή κάθε κινδύνου και στην επιδίωξη υψηλού και γρήγορου κέρδους καθόριζαν και τα όρια της συλλογικής πρακτικής της τάξης του, όρια οικονομικά και πολιτικά. Σε αντίθεση με τους δυτικούς συναδέλφους τους οι έλληνες αστοί είχαν διαστρεβλωμένη αντίληψη πολλών βασικών αναγκών του καπιταλισμού, όπως είναι π.χ. οι ανάγκες για προστατευτισμό ή για μια αναπτυγμένη εσωτερική αγορά. Αντιλαμβάνονταν τους δασμούς σαν μέσο για ν' αυξήσουν όχι την ανταγωνιστικότητά τους αλλά τις τιμές τους και το βραχυπρόθεσμο κέρδος... Γιατί άραγε (η αστική τάξη) θα επιχειρούσε να κυριαρχήσει στην πολιτική; Για ατομικά προνόμια που μπορούσαν ν' αποκτήσουν με τη δωροδοκία και την πατρωνεία; Τι αξία θα είχε μια μακρόχρονη πολιτική κυριαρχία για άτομα που ο ορίζοντας των προβλέψεών τους έφθανε μόνο λίγους μήνες πιο πέρα και η μεγαλύτερη φιλοδοξία τους ήταν να πετύχουν απόσβεση του κεφαλαίου τους σ' ένα ή δύο χρόνια; Ποιοι πόροι θα τροφοδοτούσαν την κεφαλαική σώρευση, αφού οι πρωταρχικές φροντίδες του μεγαλοαστού ήταν, όχι μόνο τότε αλλά και στην Ελλάδα του 20ου αιώνα, να αποταμιεύει ή και να επενδύει ένα μέρος του πλούτου του στο εξωτερικό, ν' αγοράζει σπίτια και ν' αποθησαυρίζει χρυσές λίρες;"

Γ. Δερτιλή, *Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση (1880-1909)*, σ.95-96.

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

α) σελ. 14.16. .Η εργατική τάξη . υπανάπτυξης του τόπου..

β) σελ. 48 . 49. . Με τους βαλκανικούς πολέμους . μελλοντική ανάπτυξη..

ΘΕΜΑ Α2

α) 1 . στ

2.δ

3.α

4.β

β) - Αντιδιεθνιστικό Σύμφωνο: Ήταν μια συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ Γερμανίας, Ιταλίας και Ιαπωνίας το 1936 που είχε σα σκοπό τον αγώνα κατά του κομμουνισμού και την υποστήριξη των φασιστικών καθεστώτων.

- Σύμφωνο Μολότωφ . Ρίμπεντροπ: Πρόκειται για τη συνθήκη που υπογράφει τον Αύγουστο του 1939 η Χιτλερική Γερμανία - προκειμένου να αποφύγει σε περίπτωση πολέμου τη σύγκρουση σε δύο μέτωπα . με τη Σοβιετική Ένωση. Το σύμφωνο, που πήρε την ονομασία του από τα ονόματα των υπουργών εξωτερικών που το υπέγραψαν, προέβλεπε ότι τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην εμπλακούν σε πόλεμο και συμφωνούν στο διαμελισμό των διαφόρων κρατών της Ανατολικής Ευρώπης (Πολωνία . Λιθουανία . Εσθονία . Λετονία).

- Σύμφωνο της Άγκυρας (Οκτώβριος 1921): Είναι η συμφωνία που υπογράφει η Γαλλία με το κεμαλικό καθεστώς για να διασφαλίσει τα οικονομικά της συμφέροντα στην Τουρκία. Με τη συμφωνία αυτή παραχωρεί στον Κεμάλ την Κιλικία, που την κατείχε από το τέλος του Α' Παγκοσμίου πολέμου, με αντάλλαγμα διάφορα οικονομικά προνόμια στα εδάφη της Τουρκίας, την πώληση όπλων στο κεμαλικό στρατό και την αποστολή γάλλων εκπαιδευτών για την αναδιοργάνωση της τουρκικής

αστυνομίας. Το σύμφωνο αυτό επισφράγιζε τη μεταστροφή της γαλλικής πολιτικής στο μικρασιατικό ζήτημα.

- .Σοβιετοκεμαλικό Σύμφωνο Φιλίας.: Ήταν μια συμφωνία μεταξύ της Σοβιετικής Ένωσης και του κεμαλικού καθεστώτος στη διάρκεια του μικρασιατικού πολέμου, το οποίο διακανόνιζε το καθεστώς των Στενών χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τους δυτικούς και προέβλεπε οικονομικοτεχνική βοήθεια εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης προς την Κεμαλική Τουρκία.

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Β1

- Στοιχεία για απάντηση στο ερώτημα υπάρχουν στις σελίδες 203-207 του σχολικού βιβλίου .Στον εσωτερικό τομέα . πολύ σημαντική..

- Σχετικά με την κριτική της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης θα έπρεπε να επισημανθούν τα εξής:

- Αναγκαιότητα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης λόγω της ανεπάρκειας των αποφοίτων για κάθε παραγωγική εργασία.

- Προτεραιότητα στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση που ήταν σύμφωνη με τις ανάγκες της χώρας και όχι στην κλασική που είχε αποδειχθεί .στείρα και άγονος, έως τότε.

- Κοινωνική μέριμνα για κρατικές υποτροφίες σε απόρους για την .περαιτέρω μόρφωση, τους.

- Έμφαση στην παροχή πρακτικών γνώσεων, ιδιαίτερα στα δημοτικά σχολεία της υπαίθρου, για την επαγγελματική προετοιμασία των νέων στις αγροτικές δραστηριότητες.

- Συμπέρασμα: Επρόκειτο για ένα ρεαλιστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με βάση τις πραγματικές ανάγκες της χώρας, η οποία παρέμενε ακόμη και στην τελευταία τετραετία διακυβέρνησης Βενιζέλου (1928 . 1932) κατά βάση αγροτική.

ΘΕΜΑ Β2

Η ερώτηση απαιτούσε τη σύνθεση στοιχείων τόσο από την ιστορική πηγή που δινόταν, όσο και από τα ακόλουθα χωρία του σχολικού βιβλίου:

- σελ. 7.8, .Τόσο οι έλληνες αστοί. ανταγωνιστικότητα τους..

- Στο σημείο αυτό θα μπορούσαν να περιληφθούν οι αστικές δραστηριότητες των γαιοκτημόνων που συνέπιπταν με αυτές των ελλήνων ομογενών από σελ. 9, .Αδυνατώντας να επεκτείνουν. χρηματιστικές δραστηριότητες..

- σελ. 10, Το ίδιο συνέβαινε . παρέμεναν ακαλλιέργητα..
- σελ. 10, .Η κρίση της καπιταλιστικής οικονομίας . για αρκετά χρόνια..
- σελ. 10.11, .Συμπερασματικά η Ελλάδα . να βγει από την υπανάπτυξη..